

Mičiko Aojama

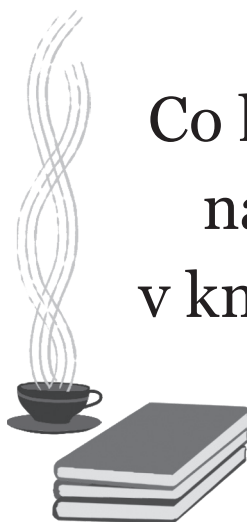
Co hledáš, najdeš v knihovně

Na každého z nás čeká kniha,
která dokáže změnit život.

Okouzující román pro fanoušky *Půlnoční knihovny*

Co hledáš,
najdeš
v knihovně

OSAGASHIMONO WA TOSHOSHITSU MADE by Michiko Aoyama

© Michiko Aoyama 2020

All rights reserved.

Original Japanese edition published in 2020 by Poplar Publishing Co., Ltd.

Czech language translation rights arranged with Poplar Publishing Co.,

Ltd. through The English Agency (Japan) Ltd. and New River Literary Ltd.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována

bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Anna Cima, 2024

Cover illustration © Riccardo Gola, 2024

Art direction: Stefano Rossetti

Cover design © Riccardo Gola / PEPE nymi, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5191-4 (pdf)

Co hledáš, najdeš v knihovně

Mičiko Aojama

přeložila Anna Cima

OBSAH

KAPITOLA PRVNÍ	5
Tomoka 21 let <i>Prodavačka v obchodě s dámskou módou</i>	
KAPITOLA DRUHÁ	49
Rjó 35 let <i>Účetní u výrobce nábytku</i>	
KAPITOLA TŘETÍ	95
Nacumi 40 let <i>Bývalá redaktorka v časopise</i>	
KAPITOLA ČTVRTÁ	147
Hiroja 30 let <i>Nezaměstnaný</i>	
KAPITOLA PÁTÁ	191
Masao 65 let <i>Důchodce</i>	

KAPITOLA PRVNÍ

TOMOKA

21 let

*Prodavačka v obchodě
s dámskou módou*

„Mám nového přítele,“ napsala mi Saja na whatsapp. Tak jsem se zeptala „jaký je?“ a ona odpověděla „je doktor“.

Sice jsem se zeptala „jaký je“, ale Saja úplně přeskočila povahu nebo vzhled a začala rovnou o zaměstnání. I když doktoři se jeden od druhého také musí lišit. Jde holt o rychlý způsob, jak o dané osobě něco říct. Zaměstnání vyjadřuje typ člověka. Je pravda, že z toho „je doktor“ jsem si obrázek trochu udělala. I když jen stereotypní a hodně osobní.

Jak si asi běžně představují lidé mě, když se dozvědí, co dělám? Získají lidé, kteří mě vůbec neznají, pocit, že o mně něco vědí?

Na blankytně modrém pozadí mého mobilu se dál odvíjel detailní příběh o Sajině novém příteli. Poznali se na rande na slepo.

Saja byla moje kamarádka z rodného města. Kamarádily jsme se od střední školy a občas jsme si napsaly i po

tom, co jsem odjela do Tokia na vyšší odbornou a začala tu pracovat.

„A jak se v poslední době máš ty, Tomoko?“

Než jsem Saje odpověděla, na chvílku mi strnuly prsty. Nic moc.

Zmáčkla jsem „d“ a v nápovědě mi vyjelo „dobře“, a tak jsem zprávu odeslala. I když ve skutečnosti jsem chtěla napsat „docela se nudím“.

Pracovala jsem v Edenu.

V hypermarketu, co si říkal „ráj“, jsem každý den ťukala do kasy a komunikovala se zákazníky, napasovaná v černé vestě a těsné sukni. Na jaře, v létě, na podzim. Kolik zim jsem měla ještě před sebou? Ani jsem nemrkla a uplynulo půl roku od doby, co jsem dostudovala vyšší odbornou a nastoupila sem.

Vnitřek obchodu v listopadu vytápěli. V punčocháčích v těsných lodičkách se mi zapařovaly prsty. Cítila jsem, jak se mi, zmáčknuté k sobě, potí a scvrkávají.

Ženy, co pracují v uniformách, vypadají všechny podobně, ale pro Eden byla charakteristická korálově růžová halenka. Broskvová barva s příměsí žluté. Když mě zaučovali, dozvěděla jsem se, že barvu halenky odsouhlasili po poradě se slavným koordinátorem barev. Krom toho, že působí optimisticky a něžně, prý také proto, že „sluší ženám všeho věku“, což jsem plně pochopila, když jsem tu začala pracovat.

„Fudžiki, už jsem měla pauzu, teď je řada na vás,“ řekla mi brigádnice, paní Numauči, když se vrátila k pokladně. Rtěnka, kterou si zrovna opravila, se vlhce leskla.

Přidělili mě do sekce s dámskou módou hned na začátku oddělení s oblečením. Paní Numauči byla veteránka, co zde pracovala už dvanáct let. Měsíc předtím prohlásila: „Měla jsem narozeniny a na dortu dvě stejná čísla!“ Nebylo jí čtyřicet čtyři ani šedesát šest, takže pětapadesát. Jako mojí mámě.

Korálově růžová blůza jí moc slušela. Vážně. Blůzu vybrali s předpokladem, že v Edenu bude pracovat hodně starších brigádnic.

„Fudžiki, poslední dobou se z přestávky vracíte hodně na těsno, tak si dejte pozor!“

„Pardon.“

I když byla paní Numauči jen brigádnice, chovala se jako vedoucí. Jako morální policie. Pomyslela jsem si, že je trochu moc puntičkářka, ale protože to s přestávkou byla pravda, nemohla jsem se ohradit.

„Tak já jdu.“

Lehce jsem se paní Numauči uklonila a odešla od pokladen. Po cestě mi padlo do oka rozházené zboží. Natáhla jsem k němu ruku a vtom mě oslovila zákaznice.

„Promiňte...“

Když jsem se otočila, stála přede mnou žena podobně stará jako paní Numauči. Nebyla nalíčená, měla dost obnošenou, rozepnutou bundu a na zádech starý batoh.

„Který je lepší?“

V každé ruce držela svetr. Purpurový s věčkovým výstřihem a hnědý rolák.

Na rozdíl od prodavaček se značkovým oblečením nemusíme zákaznice aktivně oslovovat, což mi jen vyhovuje, ale když nás osloví samotná zákaznice, musíme samozřejmě odpovědět.

„Hm...“

Měla jsem rozházené zboží ignorovat a jít si odpočinout, pomyslela jsem si, zatímco jsem porovnávala svetry. Nakonec jsem ukázala na purpurový.

„Tenhle mi přijde hezčí. Má pěknou, zářivou barvu.“

„Opravdu? Nebude na mě příliš okázalý?“

„Rozhodně ne, ale pokud byste chtěla působit spíš nevýrazněji, tak tento hnědý svetr má rolák a bude v něm teplo.“

„No jo, ale zase mi přijde moc obyčejný...“

Následovala série neproduktivních otázek a odpovědí.

„A co kdybyste je vyzkoušela?“ navrhl jsem, ale paní odpověděla, že to je příliš namáhavé. Potlačila jsem vzdychnutí a ukázala na purpurový svetr.

„Mně se zdá, že tahle krásná barva vám bude slušet.“

Teprve tehdy se nálada zákaznice proměnila.

„Opravdu?“ Chvilí upřeně pozorovala purpurový svetr a potom zvedla hlavu. „Tak já si ho vezmu.“

Stoupala si do fronty u pokladny, já složila hnědý rolák a vrátila ho do regálu. Z pauzy, která trvá přesně pětáctičet minut, patnáct minut uběhlo.

Když jsem prošla zadními dveřmi pro personál, minula jsem se s prodavačkou módy pro mladé. Její kvalitní rozevlátá sukně s bílými a mechově zelenými čtverci se jen zavlnila.

Na podlaží s oblečením, kde jsem prodávala já, pracovaly ve značkových obchodech i dívky v roztomilých úborech. Nosily asi prodejní kousky. Vlasy měly svázané do drdolu a k tomu třeba vyšívanou halenku. Díky nim působil Eden i trochu šik.

Ze skříňky jsem si vzala vinylovou tašku s obědem a vyrazila do jídelny pro zaměstnance.

Menu tu měli dost omezené: nudle soba a udon, japonské kari a týdenní speciální obědové menu, vždy něco smaženého. Párkrát jsem si zdejší menu dala, ale jednou mi tu spletli objednávku a kuchařka se na mě osopila takovým způsobem, že už jsem zde víckrát neobědvala a radši jsem jedla pečivo koupené před prací ve večerce.

V jídelně tu a tam kvetla korálově růžová. Mezi ní provítaly bílá košile mužských zaměstnanců a západní oblečení značkových butiků.

Od nejbližšího stolu se ozval výbuch smíchu. Čtyři brigádnice v uniformách nadšeně řešily manžely a děti. Působily, že se královsky baví. Zákazníci by mě určitě vnímali jako jednu z nich, členku „týmu korálově růžové“, ale popravdě řečeno jsem se jich dost ostýchala. Určitě by mě převálcovaly, a proto jsem se s nimi ani nepokoušela soupeřit. Přišlo mi, jako kdybych s nimi neměla nic společného.

V Edenu jsem začala pracovat proto, že jinde mi práci nenabídli.

Firmy, do kterých jsem chodila na pohovory, jsem si nijak zvlášť nevybírala. Říkala jsem si, že stejně nic moc neumím, a tak prostě bude stačit, když mě někde vezmou.

Že mě přijali do Edenu, jsem se dozvěděla poté, co jsem pohořela v třiceti dalších firmách. Byla jsem utahaná, a tak jsem prostě práci v Edenu vzala a jinde už místo nehledala. Nejdůležitější pro mě bylo žít v Tokiu.

Ale nemůžu ani říct, že bych měla v Tokiu nějaké velké plány. Spíš jsem se prostě nechtěla vrátit zpátky na venkov.

Narodila jsem se daleko od Tokia. Mé rodné město tvořila jen rýžová pole, rýžová pole a rýžová pole, kam se jen člověk podíval. Do jediné večerky na hlavní silnici to

autem z domu trvalo patnáct minut. Časopisy se tu prodávaly s několikadenním zpožděním ode dne vydání a nebylo tu ani kino, ani dům módy. Natož cokoli, co by se dalo nazvat restaurací. Najíst se člověk mohl tak možná v jídelně. Od střední jsem se doma nudila a chtěla z venkova co nejdřív vypadnout.

Hodně na mě zapůsobily televizní seriály, co dávali na čtyřech kanálech, které jsme chytali. Myslela jsem si, že jak vyrazím do Tokia, kde je všeho dostatek, hned budu žít stejně stylový a dramatický život jako herečky. Proto jsem se učila jak divá a složila zkoušky na vyšší odbornou v Tokiu.

Že jsem žila v iluzi, mi došlo okamžitě po příjezdu do Tokia, ale i tak se mi Tokio zdálo jako z říše snů, protože ať jsem se vydala kamkoli, do pěti minut jsem narazila na večerku a vlaky přijížděly každé tři minuty. Přinejmenším věci denní potřeby a hotové jídlo jsem si mohla koupit hned. Okamžitě jsem si na pohodlný život zvykla. Z několika Edenů, které v Tokiu stojí, jsem navíc dostala práci na pobočce jen jednu zastávku od bytu, takže jsem neměla problém s dojížděním.

Ale občas mě napadlo, co dál?

Vášnivá touha odjet do Tokia a nadšení z toho, že jsem to dokázala, dávno vyprchaly jako pěna.

Z mého rodiště do Tokia neodjížděly skoro žádné holky. Byla jsem pyšná, když říkaly „jsi úžasná!“, ale nakonec jsem zase tak úžasná nebyla.

Neměla jsem žádnou vášeň nebo koníček a ani kluka. V Tokiu jsem zůstávala vlastně jenom proto, že jsem se nechtěla vrátit k nepohodlí. Ani návrat domů na venkov by ale nic nevyřešil – neměla bych tam do čeho píchnout.

Tak jsem přežívala v Edenu a postupně stárla. Neměla jsem žádný cíl, žádný sen, jen jsem nabírala roky navlečená v nestárnoucí korálově růžové. Pracovala jsem i o víkendech, takže mi ubylo kamarádů, a přitele jsem neměla, za což nejspíš nemohly jenom víkendové šichty.

Změnit práci.

Tahle slova mi hlavou proběhla mnohokrát. Měla jsem ale pocit, že změnit práci je příliš náročné a že nebudu mít dost sil se do toho pustit. Přesně tak. Chyběl mi hnací motor. Třeba jen napsat životopis mi přišlo jako hrozná námaha.

A navíc – když mě hned po vystudování vzali jenom v Edenu, měla jsem vůbec šanci chytit se někde jinde?

„Ahoj, Tomoko!“ oslovil mě Kirijama s tákem v rukou. Bylo mu dvacet pět, o čtyři roky víc než mně. V práci jsem si mohla upřímně popovídat jen s ním.

Kirijama do naší pobočky nastoupil před čtyřmi měsíci. Nepracoval pro Eden, byl zaměstnaný v prodejně brýlí výrobce ZAZ. Čas od času ho zavolali na výpomoc do jiné pobočky, a tak jsem s ním už dlouho nemluvila.

Na tácu měl menu se smaženým karnasem a nudle udon s masem. Sice byl hubený, ale jedl hodně.

„Můžu si sednout k tobě?“

„Jasně.“

Kirijama se posadil na protější židli. Kulaté brýle s úzkými obroučkami mu moc slušely a hluboko v očích se mu zračila vřelost. Myslím, že svou práci dělal dobře. Jednou jsem zaslechla, že v ZAZ začal pracovat poté, co změnil zaměstnání.

„Kirijamo, co jsi vlastně dělal předtím?“

„Předtím...? V časopisech a tak. Editoval jsem články a taky trochu psal.“

„Páni!“

Překvapil mě. Pracoval v nakladatelství. Měl hezké vystupování a byl přátelský, náhle však působil ještě inteligentně a v obraze. Napadlo mě, že povolání dost utváří, jak se na člověka díváme, i když už ho třeba nevykonává.

„Proč zníš tak překvapeně?“ zeptal se Kirijama.

„No vždyť... taková úžasná práce!“

Kirijama se uchechtl a pustil se do nudit: „Práce v optice je taky úžasná.“

„No jasně,“ taky jsem se zasmála a pustila se do rohlíku s párkem.

„Říkáš ‚úžasný‘ dost často, že jo, Tomoko?“

„Fakt?“

Nejspíš měl pravdu. Když mi Saja řekla o svém příteli, taky jsem řekla „to je úžasné“. Ale co jsem vlastně považovala za „úžasně“? Nějakou zvláštní schopnost nebo hlubokou znalost? Něco, co jen tak někdo nedokáže?

„Asi to v Edenu zabalím,“ zašeptala jsem a upila jahodové mléko. V ten moment Kirijama nadzvedl jedno obočí.

„Stalo se něco? Chceš změnit práci?“

Zaváhala jsem. A pak řekla potichu: „No jo..., poslední dobou o tom trochu přemýšlím...“

„Zase něco, kde budeš komunikovat se zákazníky?“

„Ne. Tentokrát bych chtěla něco v kanclu. Bez uniformy, s volnými víkendy a vlastní židlí. Abych si v kavárně někde poblíž firmy mohla dát oběd s kolegy a dělat si srandu ze šéfa v kuchyňce.“

„Pod tím si neumím nic moc představit,“ ušklíbl se Kirijama.

Ani já sama přesně nevěděla, co konkrétně chci.

„Děláš přece na plný úvazek, ne? Když se budeš snažit ještě pár let, možná tě vezmou na centrálu.“

„No, to možná jo, ale...“

Každý nově přijatý zaměstnanec musel v Edenu nejdříve alespoň tři roky pracovat na pobočce. Až když načerpal zkušenosti v terénu, mohl si zažádat o přeložení na centrálu. Možnost kariérního růstu tu samozřejmě byla. V oddělení pro všeobecnou správu, na personálním oddělení anebo tu byly pozice nákupčího či organizátora různých akcí v oddělení vývoje nových produktů. Všechno kancelářské práce.

Ale slyšela jsem, že ve skutečnosti uspěje jen malé procento zájemců. Pro ty, kdo si na pobočce odpracují své, je nejreálnější povýšení na vedoucího sekce. Jakým byl můj demotivovaný šéf, pan Uedžima. Když jsem ho pozorovala, pětatřicátníka, co už pět let dělal vedoucího sekce, říkala jsem si, že i kdyby všechno šlo, jak má, dopadnu jenom takhle. Sice by mě povýšili, ale náplň mojí práce by se skoro nezměnila. Jen by mi přibýly povinnosti, a co víc, musela bych dohlížet na brigádníky. Jen jsem na to pomyslela, otřásla jsem se. Na něco takového jsem si nevěřila, i kdybych za to měla získat vyšší plat.

Zeptala jsem se Kirijamy.

„Jak jsi našel práci v ZAZ?“

„Zaregistroval jsem se na stránkách, co pomáhají při změně zaměstnání. Nabídli mi spoustu možností, tak jsem si vybral jednu z nich.“

Potom Kirijama otevřel mobil a stránku mi ukázal. Když sem napíšete práci, o kterou máte zájem, své zkušenosti z oboru a schopnosti, pošlou vám mail s nabídkou firem, které hledají zaměstnance. Vzorově vyplněný

formulář působil dost podrobně. Kolonky všelijakých kvalifikací, zkouška TOEIC z angličtiny, řidičský průkaz...

„Nemám žádné dovednosti. A z angličtiny jen znalostní zkoušku na třetí úrovni.“

Měla jsem si alespoň udělat řidičák. Spolužáci ve městě, odkud pocházím a kde se bez auta neobejdete, vyrazili o prázdninách po střední škole všichni naráz do autoškoly. Ale já už věděla, že mě přijali v Tokiu, a jenom jsem si užívala. Zkoušku z angličtiny nás tak trochu donutili absolvovat v nižších ročnících na střední a výkon na třetí úrovni neměl žádnou váhu.

Dál byly v přihlašovacím formuláři detailně rozepsané kolonky s počítačovými dovednostmi. Word, excel, powerpoint. O zbytku jsem nikdy neslyšela.

Přinejmenším notebook jsem vlastnila. Na škole jsem ho používala při psaní referátů a závěrečné práce. Ale po nástupu do práce už jsem neměla důvod podobné dokumenty psát a taky se mi najednou rozbil router. Kupovat nový a připojovat ho k wifi jsem neuměla a přišlo mi to jako hromada práce, takže jsem notebook od vysoké neotevřela. Počítač jsem nepotřebovala, většinu věcí jsem zvládala na mobilu.

„Myslím, že napsat něco ve wordu bych dokázala, ale excelu nerozumím.“

„Jestli chceš dělat v kanceláři, měla by ses s ním naučit.“

„Ale chodit na kurzy se prodraží, ne?“

V ten moment řekl Kirijama něco nečekaného.

„Nemusíš chodit na kurzy, naučí tě to v centru volnočasových aktivit. Pro místní vypisují počítačové kurzy skoro zadarmo.“

„Fakt?“

Když jsem dojedla, zmuchlala jsem sáček od pečiva a podívala se na hodinky. Zbývalo mi sotva deset minut. Ještě jsem si chtěla dojít na záchod. Kdybych nebyla u pokladen tři minuty předem, paní Numauči by se na mě zlobila.

Dopila jsem jahodové mléko a zvedla se ze židle.

Když jsem později večer natukala do vyhledávače v mobilu „počítačové kurzy“, „centrum volnočasových aktivit“ a „Hatori“ – čtvrt', ve které jsem bydlela –, překvapilo mě, jak moc výsledků mi vyjelo. Netušila jsem, že existuje tolik kurzů.

Do oka mi padlo „Komunitní centrum Hatori“. Zkontrolovala jsem adresu, bylo blízko. Provozovali ho na základní škole, ke které jsem to měla do deseti minut.

Když jsem rozklikla webové stránky a pořádně je prozkoumala, zjistila jsem, že v komunitním centru pořádali spoustu přednášek a akcí. Šachy, haiku, tanec s obručí, zdravotní cvičení. A poměrně pravidelně plánovali akce jako aranžmá květin nebo různé semináře. Mohl se zúčastnit kdokoli s bydlištěm ve stejné čtvrti.

Netušila jsem, že se toho na základce tolik pořádá. Už jsem v tomhle bytě bydlela přes tři roky, ale o kulturním centru jsem vůbec nevěděla.

Počítačové kurzy se podle všeho pořádaly v aule. V centru půjčovali notebooky, ale mohli jsme si přinést vlastní. Poplatek za účast činil 2000 jenů za jednu hodinu. Kurzy se konaly jednou týdně ve středu, od dvou do čtyř hodin. A na soukromou lekci mohl člověk přijít kdykoli. Ocenila jsem, že se kurzy konají nikoli o víkendu, ale ve všední dny. Zrovna ve středu jsem měla v práci volno.

„Začátečníci jsou vítáni! Kurz doporučuji všem, kdo se chtějí učit vlastním tempem. Budu se vám věnovat individuálně. Naučíte se všechno možné od základního používání počítače přes použití wordu a excelu až k výrobě vlastních webových stránek a programování.“

Gonno (vedoucí kurzu)

To bych mohla zvládnout.

Otevřela jsem přihláškový formulář a zapsala se. Sice jsem ještě vůbec nic neudělala, ale už jsem se viděla, jak umím s excelem. Po dlouhé době jsem pocítila nadšení.

Ve středu za dva dny jsem s notebookem navštívila základní školu. Podle mapky na internetových stránkách jsem přešla po úzké cestičce, která se táhla hned za školní zdí, k bílé dvoupatrové budově. Nad prosklenými dveřmi přechucovala malá stříška a na ní byl připevněný štít s nápisem „Komunitní centrum Hatori“. Otevřela jsem dveře. Hned za vstupem se nacházela recepce. Za pultem seděl starší pán s bohatými bílými vlasy. Za ním byla kancelář, ve které paní se šátkem na hlavě psala cosi za stolem. Oslovila jsem pána.

„Přišla jsem na počítačové kurzy...“

„Aha, tak se запиšte. Kurzy probíhají v zasedačce A.“

Pán ukázal na podložku na psaní s klipem položenou na recepním pultu. Na zápisovém archu byla tabulka se jménem, důvodem návštěvy příchozího, časem příchodu a odchodu.

Zasedačka A se nacházela v přízemí, napravo za halou, na kterou jsem narazila, když jsem prošla kolem recepce.

Posuvné dveře byly otevřené a bylo vidět dovnitř. Za dlouhými stoly postavenými naproti sobě už seděli dva účastníci kurzu: dívka s nadýchanými vlasy, která působila trochu starší než já, a starší pán s hranatým obličejem. Seděli naproti sobě s otevřenými notebooky.

Nějak jsem si myslela, že lektor bude muž, ale ukázalo se, že paní Gonno je asi pětapadesátiletá žena.

„Já jsem Fudžiki,“ představila jsem se a paní Gonno mi věnovala přátelský úsměv.

„Posaďte se, kam se vám zlíbí.“

Posadila jsem se na židli na kraji v řadě, kde seděla dívka. Ani ona, ani starší pán mi nevěnovali žádnou pozornost, byli plně zabraní do své vlastní práce.

Otevřela jsem svůj počítač. Pro jistotu už jsem ho jednou zkusila zapnout doma. Asi že jsem ho delší dobu nenabila, trvalo dost dlouho, než naskočil, ale nakonec se rozeběhl bez problémů. Protože jsem používala výhradně mobil, vůbec jsem nedokázala psát na klávesnici. Možná jsem měla trochu potrénovat psaní ve wordu.

„Chcete se naučit pracovat s excelelem, že, paní Fudžiki?“ zeptala se paní Gonno, asi proto, že jsem to napsala do přihlášky. Pak nakoukla do mého počítače.

„Ano. Ale v počítači ani excel nemám.“

Lektorka se rychle podívala na obrazovku a párkrát pohnula myší.

„Ale máte. Dám vám zástupce na plochu, ano?“

Na okraji obrazovky se objevila zelená čtvercová ikonka. A pod ní X označující excel. To mě překvapilo. Že by v sobě můj počítač excel ukrýval celou dobu?

„Vidím, že používáte word, a tak myslím, že máte nainstalované office.“

Že mám v počítači office? Vůbec jsem nechápala, co lektorka říká, ale potěšila mě. Pravda je taková, že na vyšší odborné jsem si word nenainstalovala sama, ale pomohla mi spolužačka. Takhle to dopadá, když necháte věci na ostatních.

Potom jsem se během dvou hodin, kdy se mi lektorka věnovala, s excelelem naučila všechno od základů. Paní Gonno chodila i k ostatním studentům, ale mně, nováčkovi, věnovala speciální pozornost.

Nejvíce mě překvapilo, že stačilo označit několik řad čísel a zmáčknout klávesu, aby naráz vyšel součet. Zjištění, že taková praktická funkce existuje, mě ohromilo natolik, že jsem vydechla „to je úžasné!“. Lektorka se zasmála.

Zatímco jsem procvičovala, co mi bylo zadáno, doléhala ke mně konverzace lektorky s ostatními studenty. Oba už se kurzů zúčastnili poněkolkáté. Pán vyráběl webové stránky o divoce rostoucích květinách a dívka si plánovala otevřít internetový obchod.

Zatímco já jsem chřadla v nečinnosti, jen kousek ode mě, v téhle malé místnosti, se několik lidí aktivně vzdělávalo. Jak jsem si to uvědomila, připadala jsem si najednou hrozně uboze.

Když se blížil konec, lektorka mi řekla: „Nepoužívám žádné učebnice, ale nějaké knihy vám doporučím. Nemusíte využít jenom je – podívejte se do knihovny nebo v knihkupectví, která kniha by vám vyhovovala nejvíce.“

Pak mi podala počítačového průvodce a s úsměvem pokračovala.

„Knihovnu máme také tady, v komunitním centru.“

Knihovna...

To slovo znělo něžně, jako kdybych se vrátila do studentských let.

„A půjčujete knihy?“

„Jistě. Kdokoli z místních si zde může půjčit až šest knih na dva týdny.“

Pak na lektorku zavolal starší pán, takže se přesunula k němu. Poznamenala jsem si tituly, které mi doporučila, zavřela notebook a odešla z místnosti.

Knihovna se nacházela v prvním patře vedle kuchyňky, úplně vzadu, za dvěma zasedáčkami a jednou místností v japonském stylu. Nahoře na zdi u dveří visel štítek s nápisem „knihovna“ a posuvné dveře byly dokořán.

Letmo jsem nahlédla dovnitř. V místnosti, která byla velká asi jako polovina školní třídy, stály vyrovnané police s knihami. Hned po levé straně za dveřmi se táhl pult, na jehož rohu ležel táč s nápisem „výpůjčky a vracení“. Drobná dívka v tmavomodré zástěře právě ukládala knihy malého formátu na polici před pultem. Osmělila jsem se a oslovila ji.

„Promiňte, kde najdu knihy o počítačích?“

Dívka naráz zvedla hlavu. Měla nečekaně velké oči a působila mladá, skoro jako středoškolačka. Culík se jí houpal ze strany na stranu. Na jmenovce na prsou měla napsáno Nozomi Morinaga.

„Knihy o počítačích? Tudy, prosím.“

Nozomi Morinaga vyrazila s knihami stále v rukou podél stolu určeného ke čtení k velkému regálu u zdi. Regál byl přehledně rozdělený na sekce počítače, lingvistika a kvalifikace.

„Děkuji.“

Když jsem se podívala na regál, Nozomi se usmála.

„Kdybyste potřebovala poradit, tak knihovnice je vzadu.“

„Poradit?“

„Ano, poradí vám s knihami, které hledáte. Pomůže vám je najít.“

„Děkuji,“ uklonila jsem se. I Nozomi lehce sklonila hlavu a vrátila se k polici s knihami malého formátu.

Prohlédla jsem si regál s knihami o počítačích. Nebyla tu ani jedna z knih, které mi doporučila lektorka Gonno. Neměla jsem ponětí, kterou knihu si vybrat, a tak jsem se šla zeptat knihovnice.

Nozomi říkala, že mám jít dozadu. Vrátila jsem se znovu k výpůjčnímu pultu, a když jsem se podívala do zadní části knihovny, objevila jsem paraván. Ze stropu naproti němu visela cedulka s nápisem „referenční koutek“.

Došla jsem až k paravánu, a když jsem nakoukla za něj, vykulila jsem oči. Knihovnice seděla napasovaná mezi paravánem a pultem ve tvaru písmene L.

Byla... obrovská. Skutečně obrovská žena. Nebyla tlustá, jenom veliká. Působila bledá, její brada volně přecházela v krk a přes béžovou zástěru měla přehozený pletený svetr s velkými oky v barvě slonovinové kosti. Připomínala ledního medvěda v noře během zimního spánku. Vlasy měla na temeni hlavy sčesané do malého drdůlku a v něm zapíchnutou jehlici do vlasů, z jejíhož konce visely na třech provázcích tři elegantní květiny. Hlavu měla skloněnou a na něčem pracovala, ovšem neviděla jsem dobře na čem.

Na jmenovce pověšené na šňůrce na krku měla napsáno Sajuri Komači. Roztomilé jméno.

„Promiňte...“

Přišla jsem blíž a oslovila ji. Paní Komači ke mně zvedla pouze oči. Pod duhovkami zazářilo bělmo tak ostře, až jsem pod jejím pohledem ztuhla. Když jsem jí nakoukla přes pult pod ruce, spatřila jsem, že na podložce o velikosti pohlednice zapichuje jehly do něčeho kulatého, velkého asi jako pingpongový míček.

Málem jsem vyjekla hrůzou. Co to dělá? Snaží se někoho proklít?

„P... p... poradím si sama!“

Zpanikařila jsem a už jsem byla na cestě pryč, když paní Komači řekla:

„Co hledáte?“

Její hlas mě uchvátil. Intonací nijak nevynikal, ale vyzařoval skryté teplo, které mě přimělo se zastavit, třebaže jsem byla na odchodu. Paní Komači se sice vůbec neusmívala, ale z jejích slov sálal zvláštní, pevný klid.

... prý co hledám?

Hledám...

Smysluplnou práci. Něco, co dokážu.

Ale kdybych knihovnici Komači odpověděla tohle, určitě by mi neporadila. Chápala jsem přinejmenším, že na tohle se mě neptá.

„... ehm... hledám knihy o práci s počítačem...“

Paní Komači k sobě přisunula tmavě oranžovou krabici, co měla hned u ruky. Obal zdobil šestiúhelníkový rámeček a bílé květiny. Jednalo se o krabici s cukrovinkami značky Honey Dome. Nebyly to kdovíjak drahé cukrovinky, ale jen tak ve večerce by je člověk taky nekoupil.

Prostě cukroví, když si chce člověk dopřát něco maličko lepšího.

Když paní Komači otevřela víko, spatřila jsem malé nůžky a jehly. Patrně prázdnou krabici využívala jako box na šití. Když zapíchla jehlu, co držela v rukou, do kuličky, upřeně se na mě zadívala.

„A co na počítači chcete dělat?“

„Nejdřív se chci naučit používat excel. Abych mohla ve formulářích s kolonkami o dovednostech zaškrtnout, že ho ovládám.“

„Kolonky o dovednostech...“, zopakovala paní Komači.

„Přemýšlím, že se zaregistruju na stránkách pro lidi, co chtějí změnit práci. Ta, co dělám teď, mě nebaví a nevidím v ní smysl.“

„A co teď děláte?“

„Nic pořádného. Prodávám oblečení v hypermarketu.“

Paní Komači naklonila hlavu na stranu. Květina na jehlici zapíchnuté v drdůlku se zatřpytila.

„Vážně si o své práci – o prodavačkách v hypermarketu – myslíte, že nedělají nic pořádného?“

Slova se mi zasekla v krku. Paní Komači mlčela. Čekala, až odpovím.

„No vždyť... prodávat může každý. Nijak zvlášť jsem to dělat nechtěla ani po tom netoužila, prostě mě přijali. Kdybych nepracovala, nikdo by mě neživil, protože žiju sama.“

„No, ale poctivě jste obchodila pohovory, vybrali vás a teď každý den pracujete a živíte se. To není jen tak!“

Málem jsem se rozbrečela. Jen proto, že mě tak bezvýhradně přijala takovou, jaká jsem.

„No, ve skutečnosti se živím hlavně chlebem z večerky.“

Pokusila jsem se zakrýt chvějící se dušičku nesouvisející poznámkou. I když „živením se“ paní Komači nejspíš nemyslela zrovna tohle. Paní Komači naklonila hlavu, tentokrát na druhou stranu než prve.

„No, důvod nechme stranou. Každopádně je hezké, když se někdo snaží naučit se něco nového,“ obrátila se paní Komači k počítači a položila obě ruce na klávesnici. A potom ratatatatatata, začala strašlivou rychlostí psát. Mé oči ji vůbec nestíhaly, až se mi z toho podlomila kolena.

Nakonec zmáčkla enter a zvedla ruku vzhůru. V ten moment se hned vedle ní rozjela tiskárna.

„Jestli s excelem začínáte, tyhle knihy jsou nejlepší,“ podala mi paní Komači vytištěný seznam. Byla na něm tabulka s tituly a jmény autorů. Čísla po straně nejspíš znamenala kategorii zařazení a číslo police.

Word a excel od nuly!

Příručka pro práci s excelem – rychle a za chvíli!

Office – rychlý úvod!

A úplně dole podivný řetězec písmen.

Guri a Gura.

Udiveně jsem na ta tři slova hleděla.

„Není tohle dětská knížka o dvou myškách?“

„Ano.“

Paní Komači se pootočila na židli a sáhla pod pult. Když jsem se trochu nadzvedla na špičkách a nakoukla tam, spatřila jsem dřevěnou skříňku s pěti šuplíky. Paní Komači otevřela nejvrchnější. Dovnitř nebylo dobře vidět, ale byl nacpaný čímsi barevným a měkkým. Paní Komači vytáhla jednu z těch věcí ven a podala mi ji.

„Tady. Pro vás tohle.“